

## Teltházas volt a rendezvény



Koncert a Komáromi Napok keretében a Menház kertjében (foto: Kollár Zoltán)

## Komáromi Napok a Menház kertjében

A mikor tavaly nyáron befejeződött a Menház kertjének felújítása, célul tűztük ki, hogy a pihenés mellett kulturális programoknak is otthont ad majd a tulajdonos körületek terület. Az idei Komáromi Napok programsorozatába Gerendás Páter és gyermekei koncertjével kapcsolódunk be, melyet ebbe az új közösségi térbe hirdettünk meg. A napsütéses vasárnap délután több mint százan voltak kíváncsiak a koncertre. Vendégeink megízlelhették a budapesti Semes pékség kóser termékeit is. A Gerendás család muzsikája betöltötte a Dávid-csillaggal díszített kertet, s vidám pillanatokat szerzett minden résztvevőnek. Köszönet mindazoknak, akik közreműködtek a koncert megszervezésében. ■

PA



## Mártírnap

A Komáromi Zsidó Hitközség ezúton hív meg minden jóérzésű embert a Komárom és környéke zsidósága deportálásának **71. évfordulója alkalmából** rendezendő megemlékezésre, melyet **2015. június 14-én, vasárnap 10:30-kor** tartunk a komáromi zsidó temetőben (Aranyember utcája).

Ünnepi beszédet mond: **Dr. Frölich Róbert**, a Dohány utcai zsinagóga főrabbija.

Közreműködik **Rudas Dániel** kántor. **12:00-kor** közösen gyűjtünk gyertyát az áldozatok emlékére a zsinagógában. Emlékezzünk együtt! ■

## Kóser pékáru rendelhető

Kóser barcheszt és egyéb pékáru (a pékség teljes választékából – [www.koserpekseg.hu](http://www.koserpekseg.hu)) legközelebb június 12-re (péntek) rendelhetnek. Rendeléseiket, **június 3-ig**, szerdáig várjuk a [kile@menhaz.sk](mailto:kile@menhaz.sk) címen vagy a 7731-224-es számon. ■

## Megemlékezés Nagymegyeren

Nagymegyeren **2015. június 14-én, 17:00-kor** kezdődik az idei Mártírnap a városközpontban, az emléktáblánál. Ünnepi beszédet mond Tottha Péter Joel rabbi, közreműködik, Budai Miklós kántor. A szervezők várnak mindenkit! ■

## Savuot ünnepe

Savuot ünnepe **2015. május 23-án, Szombat este** kezdődik. Hagymányaink szerint ilyenkor az egész éjszakát tanulással töltjük, a Tóraadásra emlékezve. A főünnep két napja május 24-e vasárnap és 25-e hétfő. ■

# 750 éves Komárom

Komárom 750 évvel ezelőtt 1265. április 1-jén kapott városi rangot IV. Béla királytól. Ebből az alkalomból a város megemlékezést rendezett. Az ünnepség IV. Béla szobrának megkoszorúzásával kezdődött az Európa-udvarban. Ezt követően a Klapka téren felvonták a város zászlaját az erre az alkalomra elkészült zászlórúdra. Ennek talapzatán emléktábla hirdeti a várossá választást latin, szlovák és magyar nyelven. A megemlékezés a Tiszti pavilonban folytatódott, ahol ünnepi testületi ülésen díszoklevelet írt alá a két város vezetősége és megtekinthető volt az eredeti adományozó oklevél is. ■

Pasternák Antal

## Ünnepi nyitva tartás a temetőben és a titkárságon

A komáromi zsidó temető május 23-25-ig, szombattól hétfőig savout ünnepe alatt zárva tart. A KZSH titkárságán 25-én hétfőn a fogadóóra elmarad. ■

## Kérjük a támogatását!

**Kedves Olvasónk!** Kérjük, lehetősége szerint támogassa a Komáromi Zsidó Hitközség programjait, a HH megjelenését, épületeink, temetőnk felújítását.

2008. január 1-től támogatását az alábbi bankszámlaszámokra küldheti (támogatás személyesen a KZSH titkárságán és csekken is lehetséges):

### Belföldi átutalás Szlovákiából:

26384962/0900 – Slovenská sporiteľňa vagy  
10103804/5200 – OTP Slovakia

### Nemzetközi átutalás külföldről:

A KZSH címe: Židovská náboženská obec v Komárne, Eötvösa 15, 94501 Komárno, Slovakia

IBAN: SK0609000000000026384962 SWIFT: GIBASKBX

Bakunk címe: Slovenská sporiteľňa, Palatínova 33, 94501 Komárno vagy

IBAN: SK5252000000000010103804 SWIFT: OTPVSKBX

Bankunk címe: OTP Slovakia, Záhradnícka 10, 94501 Komárno

Köszönjük!

### Magyarországi olvasóink figyelmébe: Kedves Olvasónk!

Kérjük, hogy az egyházaknak adható személyi jövedelemadója 1 százalékát a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége részére ajánlja fel a 0358-as technikai számon. A MAZSIHISZ rendszeresen támogatja a KZSH munkáját!

### Külföldi olvasóink figyelmébe: Támogathat már Paypalon keresztül is!

A Komáromi Zsidó Hitközség megnyitotta Paypal számláját, adományait az alábbi címre küldhetik: [help@menhaz.sk](mailto:help@menhaz.sk)

**Hitközségi Híradó** (Spravodaj) – a Komáromi Zsidó Hitközség lapja (mesačník ŽNO v Komárne). Alapítva 5756-ban (1996), **főszerkesztő** –  
séfrendaktor: Paszternák Tamás ([tamas.paszternak@menhaz.sk](mailto:tamas.paszternak@menhaz.sk)), Paszternák András ([andras.paszternak@menhaz.sk](mailto:andras.paszternak@menhaz.sk)), **munkatársak** – spolupracovníci: Haas Judit, Mgr. Piczek Ferenc, **tördelőszerkesztő** – grafická úprava: Saláth Richárd, **olvasószerkesztő** – jazyková korektúra: Vadász Magda (Budapest), Paszternákné Kertész Zsuzsanna (Komárom), Katarína Potoková (Nitra), **nyomtatás** – tlač: Nec-arte Kft., Komárom, a **KZSH címe** – adresa ŽNO: Židovská náboženská obec, Eötvösa 15, 945 01 Komárno, Slovakia, tel.: 00421/35/7731-224, e-mail: [kile@menhaz.sk](mailto:kile@menhaz.sk), tel./fax: 00421/35/7725-355. **Regisztrációs szám**: EV 3424/09. **ISSN** 1337-091x. **IČO**: 34073400. Alapítva 5756-ban. Realizované s finančnou podporou Úradu vlády SR – program Kultúra národnostných menšín 2015. **Lapunk Önnek készült, kérjük ne dobja el!**

## Faliújság rövid hírek

✧ A HH-t, a Shalom klubot és a KZSH-t támogatták: dr. Vas Pál (Léva), Wagner család (Komárom) és anonimitásukat kérő adományozók. Köszönjük!

✧ Az ideai széderre Zev Stiefel pöstenyi rabbi smire maceszt küldött a komáromi közösségnek. Köszönjük!

✧ A Szlovákiai Zsidó Hitközségek Központi Szövetsége új vezetősége első ülésére júniusban Komáromban kerül sor. Nagy öröm számunkra, hogy kis közösségünk aktív életét bemutathatjuk az országos elnökségnek.

✧ Hamarosan megjelenik a Menháznál szóló szórólapunk harmadik kiadása, melyben új képek mutatják be az elmúlt évek felújításainak eredményeit.

✧ Elindult a kezdő héber csoport a Menházban Zuzana Toledano tanárnő vezetésével. Hatan kezdték el a tanulást hétfő délutánonként.

✧ Elkezdődött a Menház kertjének nyári karbantartása. A tavaly kialakított kertbe idén újabb bútorokat szerzünk be.

✧ A nyár közeledtével egyre több turista keresi fel a Menházat. Továbbra is szeretettel várunk minden vendéget!





### Macesz morzsák a Menházban

Őseink útmutatását követve idén is továbbadtuk az egyiptomi kivonulás történetét a következő generációknak.

A vacsora előtt péntek lévén Kabbalat Sabbatot tartottunk a Schnitzer Ármin Mikromúzeum megújult termében. Közel hatvanan ülték körül a Wallenstein Zoltán terem díszesen



megterített asztalait, hogy Riszovannij Mihály vezetésével végigkövessék a széder-rendjét. Az ismert dallamokat közösen énekelve mélyedtünk el a történet elbeszélésében. Lépésről lépésre ismertük meg a szédertál elemeinek jelentését. Az ízletes kóser vacsora ezúttal is Budapestről, a kóser Laky konyhából érkezett.

Az est folyamán kedves vendégünk, Deák Andrea, a MAZSIKE program-szervezője bemutatta a zsidó kulturális örökség témakörben szervezett kirándulásait. Köszönet mindazok, akik az előkészületekben segédkeztek! ■

PA



### A budapesti Herman Lipót Idősek Klubja látogatása

Április 30-án Komáromba látogatott Budapestről a Herman Lipót Idősek Klubja tagsága, Tolnai Judit vezetésével. A magyar komáromi állomásról tett séta fáradalmainak kipihenése után megtekintették múzeumunkat és a zsinagógát. A magukkal hozott kóser szendvicsek elfogyasztása után frissítővel és süteménnyel vendégleltük meg a csoportot. Közben meghallgatták Tolnai úr részletes beszámolóját Komárom történelméről és nevezetességeiről. Az eső ellenére vállalkoztak egy rövid városnézésre, utána a kisvonat körbe vitte a városon, majd a pályaudvarra fuvarozta a csoportot. Visszajelzéseik szerint jól érezték magukat Komáromban. ■



### Judafeszt utcabál Budapesten – 2015. június 7.

Nyáririndító kulturális és gasztronómiai utcafesztivál Budapest belvárosában! Helyszín: VII. kerület, Kazinczy utca Király és Wesselényi utca közötti szakasza. Az egykori Kereszt utca, ahol kóser húsüzemek, kóser éttermek, rézüzemek, kártyafestő műhelyek és kávéházak sorakoztak, egy napra szinte teljes hosszában szabadtéri színpadoknak, és a zsidó kultúrához kapcsolható, színesebbnél színesebb programoknak ad majd helyet. Az idei mottó: LENGYEL ZSIDÓK - ZSIDÓ LENGYELEK. Bővebb információ és részletes program: <http://www.judafest.org/utcafesztival> ■





## Kémcső Jenő és Spatula Sára másodszor a zuglói Benjámín Óvodában

**K**émcső Jenő és Spatula Sára újabb kalandjai 2013. november 8-án indultak a BZSH Benjámín Óvodában. Az intézmény vezetőinek – Rádai Éva és Bíró Ildikó – meghívására éledt újjá a két éven át szünetelő tudománynépszerűsítő kezdeményezés. A kémiát az informális oktatás módszereivel népszerűsítő foglalkozás ma ismét visszatért Zuglóba, hogy a gyerekek újabb generációihoz hozza közelebb a természettudományok világát. A kémikus-segéddek között szép számban akadtak olyanok, akik már kísérleteztek együtt a két főhőssel.

A kicsik a rendhagyó óvodai program során mindennapi jelenségeket vizsgáltak, a háztartásokban előforduló alapanyagokat felhasználva. Az ételfestékek színes világa, az ecettel, olajjal és tejjel végrehajtott bemutatók mindenkit elvarázsoltak. A jég, a cukor, a só is fontos szerephez jutott a két csoport, közel 40 gyermeket megmozgató délelőttön. Az 50 perces foglalkozás végén oklevélben részesültek az óvodások.

Spatula Sára szerepében ezúttal is Szendy Barbara működött közre, Kémcső Jenőt dr. Paszternák András (MTA Természettudományi Kutatóközpont, Anyag- és Környezetkémiai Intézet, Funkcionális Határfelületek Kutatócsoport) alakította.

A kémiát játékos formában bemutató foglalkozás eredeti változatát Paszternák András és Berényi Szilvia (az MTA Kémiai Kutatóközpont fiatal vegyészei) állították össze 2010-ben. 2013-tól Spatula Sára szerepében Szendy Barbara ifjúsági vezető és programszervező működik közre. Bővebb információ a [www.kutatok.net/kemcsoweboldal](http://www.kutatok.net/kemcsoweboldal)on. ■



## A Szlovákiai Zsidó Hitközségek Központi Szövetsége közgyűlése

**A**Szlovákiai Zsidó Hitközségek Szövetsége tisztújító közgyűlésére Dunaszerdahelyen, 2015. április 26-án, vasárnap került sor. Az ellenőrző bizottsági beszámolókat után ismertették a nemrég lezárult felmérés eredményét, ennek kérdései a tagság létszámára, életkorára, vallási szoká-

saira vonatkoztak. Ezt követően került sor a szavazásra, melynek eredménye megerősítette tisztségében az eddigi vezetőket. Az elnök Igor Rintel, a két alelnök pedig Peter Salner (Pozsony) és Richard Duda (Kassa). ■

-p-

# A túlélők bizalma is odaveszett

## Beszélgetés Simon Attilával

**S**imon Attilának hívnak. Egy gömöri kis falu, Bátka szülöttje vagyok. Egyetemi tanulmányaimat Pozsonyban végeztem, doktori fokozatomat és habilitációmát Pécsen szereztem. Jelenleg a somorjai Fórum Kisebbségkutató Intézet igazgatója, s egyben a Selye János Egyetem tanszékvezető docense vagyok. Emellett két lassan a felnőttkorba lépő gyerek apja és egy nagyszerű nő férje vagyok.

A közelmúltban jelent meg hiánypótló könyve, a *Magyar idők a Felvidéken*, melyben részletesen bemutatja a zsidóság helyzetét régióinkban a két háború közötti időszakban. A deportálások 71. évfordulójához közeledve mit emelne ki ebből a korszakból?

Történezként számomra a téma egyik nagyon aktuális és fájdalmas kérdése abban áll, hogyan történhetett meg az, hogy a Magyarországhoz 1938 őszén visszacsatolt területen (Dunaszerdahelyen, Léván, Kassán vagy Komáromban) ugyanaz (jogfosztás, gettósítás, haláltáborokba hurcolás) lett a zsidóság sorsa, mint a trianoni országterületen. Hiszen a cseh-szlovák államkeretek között (ahol nem volt nyílt antiszemitizmus) szocializált lakosság döntő többsége ugyanúgy nem tudott szolidáris lenni a zsidósággal, mint a Horthy-korszak antiszemita közbeszéde által húsz éven keresztül fertőzöttek. Közéleti – magyar – emberként pedig azt értem meg nehezen, hogy a szlovákiai magyar közvélemény miért nem érzi a soa súlyát az egész közösségünk szempontjából. Miért nem érzi ezt olyan veszteségnek, mint más huszadik századi tragédiákat, noha *a holokauszttal nem csupán a mai Dél-Szlovákia közel harmincezer áldozatát veszítette el ez a közösség, de ezen felül még a túlélők bizalmát is.*

**A komáromi Selye János Egyetem tanszékvezetőjeként hogyan látja a hallgatók tudását a régióban élő zsidó közösség történetével kapcsolatban? Az oktatás során előkerül-e egyáltalán ez a téma?**

A hallgatók hozott tudása nem csak a zsidó közösség sorsát, de általában a régió sorsát illetően nagyon kicsi. Mi felvállaltan nagy hangsúlyt helyezünk a szlovákiai magyarok és Dél-Szlovákia történetének oktatására, s ennek az én felfogásom szerint szerves része az itt élő izraelita közösségek múltja is. Persze abban, hogy szinte nem tudnak semmit erről a kultúráról, erősen benne van a régió zsidóságára az elmúlt évtizedekben jellemző rejtőzkö-

dó magatartás. Az a mentalitás – s itt most nem a komáromi hitközségre gondolok, amely nyitni tudott kifelé – amely pl. a holokausztra való megemlékezést kizárólagosan zsidó ügyként kezeli. Pedig ilyenkor elsősorban nekünk, keresztényeknek kellene szembenéznünk magunkkal.



Amúgy a hallgatóinknak kötelezően abszolválniuk kell a Holokauszt története c. tantárgyat, amelyben a középkori antijudaizmustól kezdve az újkori antiszemitizmuson át jutunk el a vészorkoszak történetéig. Ennek a tantárgynak az első előadásán mindig két dolgot hangsúlyozok a hallgatóimnak. Azt, hogy a holokauszt közös történetünk, s sokkal inkább árulkodik az elkövetőről, mint az áldozatokról, de azt is, hogy a szenvedés nem tesz jobbá, vagyis egy történész vagy épp történelemtanár Auschwitz miatt nem tehet úgy, mintha a zsidók jobbak lennének, mint mások.

**Lát-e bármilyen antiszemita jelenségeket a hallgatók esetleg az oktatók körében?**

Bár én még nem talákoztam közöttük ilyen jelenséggel, a nagy számok törvényei szerint biztosan vannak olyan hallgatóink, akik előítéleteket hordoznak magukban. Én azonban hiszek abban, hogy az a szellemiség, amely a tanszéken uralkodik, hatással van a hallgatóinkra, s a világra nyitott emberek lesznek belőlük.

**Nemrég átvette a somorjai Fórum Intézet igazgatását. A neves kutatóműhelyben milyen, a zsidóság történelmének, kultúrájának megismerését segítő kutatások folynak?**

A Fórum Intézet – hadd dicsérjem egy kicsi kollégáimat – nem csak egy nagyszerű szakmai műhely, de kiváló emberek baráti közössége is, amely közösségben soha nem tapasztaltam még a legkisebb jelét sem a kirekesztés, az etnikai, vallási jellegű megbélyegzés gondolatának. Az intézet tudományos feladatai között – ha nem is mindig egyforma hangsúllyal –, de mindenkor ott volt a dél-szlovákiai zsidóság kutatásának a célja is. De nem is tehetünk másként, hiszen az itt élő zsidóságot sohasem lehetett elválasztani a magyarságtól. Mint Komlós Aladár írta le valahol: „...dupla bőrünk van: üsd előtűnk a magyart és fáj... Üsd a zsidót és még jobban fáj.” Vagyis nekünk feladatunk kutatni a régió zsidóságának a múltját és jelenét is. Ehhez pedig megpróbálunk kellő empátiával hozzáállni, amit talán igazol, hogy már ketten, Juhász L. Ilona és jómagam is kiérdemeltük a Kehila Haver díjat. Juhász L. Ilona többek között a komáromi izraelita temetőt térképezte fel tudományos eszközökkel, s amellett mélyen beleásta magát a régió zsidóságának a múltjába, szokásaiba. Engem pedig elsősorban a dél-szlovákiai zsidóság identitásának, a cseh-szlovák államhoz, a magyarsághoz való viszonya izgat. Az intézetünk – Lang Tamással együttműködve – volt a tavalyi évben a kezdeményezője és megvalósítója a holokauszt legnagyobb szabású dél-szlovákiai megemlékezésének, amelyre Kassán került sor, s ahol egy nemzetközi konferenciát és könyvbemutatót is szerveztünk, amelynek keretén belül felavatták a dél-szlovákiai áldozatok kassai emléktábláját. ■



**Feuerstein Azriel:****KELJFELJANCSI****13. fejezet 4. rész**

A másnap, 1945. január tizenötödike, nem kezdődött rosszul. Kaptunk meleg és édes tejeskávét, egy negyed kenyeret margarinnal és kolbással. Egy fél óra múlva, a reggeli és csomagolás után, sorakozó és számlálás volt, majd mindenki kapott még egy fél kenyeret útravalónak és aki nem gondoskodott kenyérszákról, az bajban volt. A szemle rövid volt. Az őrség meleg szveterekben, téli egyenruhában és csizmával, vízhatlan esőköpennyel felszerelve körülvette a menetet és mi megértettük, hogy nehéz napok várnak ránk. De ki képzelte volna, hogy ezekre a táborokra, amelyeket mi a pokol legaljának hittünk, még vágyakozva fogunk visszagondolni és a valódi pokol csak most kezdődik, a menetelés kezdetével.

Nem tudtuk, de velünk együtt vagy pár nappal utánunk az összes környékbeli táborok is megindultak Németország belseje felé. A németek nem akarták, hogy a táborok lakóit a minden oldalról előrenyomuló szövetséges hadseregek felszabadítsák, főleg nem az oroszok. Másrészt elpusztítani a zsidókat helyben, az sem volt olyan egyszerű. Most már a legfanatikusabb S.S. is látta, hogy a „végső győzelem” nincs közel, és nemsokára számadást kellesz adjanak a tetteikért és nem lesz már idő a mérsárlás eltüntetésére. Ezért határozták el a halálmenetet. De nem voltunk egyedül az utakon. A fő és a mellékutak el voltak tömve a menekülő németek és kollaboránsok tömegeivel. Teherautók, személykocsik, traktorok, lovas kocsik, talicskák, gyerekkocsik, minden cókmoikkal áramlottak nyugat felé, menekülve az oroszok elől. A „Heerenvolk” tudta, hogy az oroszok benyújtják nekik majd a számlát azért, amit az uralmuk alatt elkövettek. De azért még most is köveket dobáltak és zsidóztak, ha volt rá erejük. Időközönként mindenkinek le kellett térnie az útról és átengedni a nagy német hadsereg teherautóit és tankjait. Sajnos ezeket a lélekemelő képeket nem láttuk gyakran, csak az útkeresztezéseken, mert minket igyekeztek a rejtett mezei utakon vezetni. De mindez későbbi dolog. Egyelőre csak azt tudtuk, hogy megyünk. Hova, merre, meddig?

A menettel együtt a hó is elkezdett esni. A nedves hó a talpakra ragadt és minden lépés nehéz lett. Tibivel az otthoni téli kirándulásokról beszélgettünk, a családról, amíg el nem fáradtunk. Ez a Tibi testi-lelki jó barátom volt, az arcát még most is magam előtt látom, de a családnevére nem emlékszem. A nyíregyházi patikusnak volt a fia, és ha jól emlékszem, azt mondta, hogy az apját még a gettóban ölték meg a magyar csendőrök, szökési kísérlet miatt. Velem egykorú fiú volt, nálam egy kicsit magasabb és az arca széles, húsos, vagy talán dagadt az éhségtől. Mind a ketten a kórházból jöttünk ki, pár héttel a menetelés kezdete előtt. A táborban nem volt sok idő beszélgetésre, mert nem dolgoztunk ugyanazon a munkahelyen és esténként elfoglaltak és fáradtak voltunk. De egymás fölött aludtunk és az év vége felé, amikor a kályha dacára nagyon hideg volt, lejött hozzám és betakaróztunk az összes takarókkal. Hozott nekem egy párszor egy-két krumplit a munkájából és én szereztem neki egy hasmelegítőt és a régi kabátomat, amely meleg volt, mint az övé és a kenyeret, amit Dzonitól kaptam is

megosztottam vele. Most, a menetelés alatt, mindig együtt mentünk. Miről beszélünk? Általában az evésről, de nem volt sok ereje az embernek a társalgásra. Mindjárt az induláskor meglett mondva, hogy aki kilép a sorból vagy hátra marad, golyót kap. A kápóink sietettek minket, mert tudták, hogy minden nap van hálóhely, ahová el kell érnünk, akármeddig tartson is. A menet egyre nehezebb lett. A vizes ruhák egyre nagyobb súlyjal neheztedek a vállunkra. Az ebédszünet csak egy fél óra volt, ételkiosztás nélkül. Ettünk az útravaló kenyérből és tudtuk, hogy nem nagyon kapunk többet. A félórás szünetet tulajdonképpen csak azok kapták, akik elsőként érkeztek, az utolsók alig hogy leültek, máris indulni kellett. Az egyetlen szerencse az volt, hogy volt ott egy halom marharépa, Tibi felállt vizelni és eltakart és én ez alatt gyorsan kettőt elloptam, betettem a zsákba és ez sokat segített nekünk a közeli napokban.

Ebéd után felállítottak, nem volt könnyű felállni, aztán elindultunk. Legalább a járásban kimelegedtünk egy kicsit, de a ruhák maradtak vizesen, ahogy voltak. Beszélni nem volt erőnk, csak emeltük a lábunkat, egyiket a másik után. Egy keresztúthoz értünk, mentünk tovább egyenesen, az árokban egy rabruha csomót vettem észre. Odanéztem és láttam, hogy lelőtt heftling, azaz fogoly egy lágerből, aki előttünk ment el itt. Csont és bőr, a réműlettől tágra nyílt szemét, nincs, aki lezárja. Ez az első ilyen útszéli holttest volt, amelyet láttunk, de nem az utolsó. Meggyorsítottuk a lépteinket.

A fagyott földet már vékony hóréteg borította, a havazás abbamaradt és még hidegebb lett. A nap kikukkantott a felhők közül és folytatta útját nyugat felé. Végre elérkeztünk egy nagy istállóhoz, amelyben csak néhány tehén maradt. Egy katonát állítottak őrizetükre azért, hogy tüzet ne gyűjtünk. A konyhásoknak sikerült egy kis meleg kávé készíteni és a meleg új életerőt adott. Éhesek voltunk, a takarók, a ruhák és a cipők nedvesek. Főleg a cipők miatt voltak gondjaim, mert félttem, hogy a bokámon lévő sebek megint kiújulnak majd, így is lett. Más problémám is volt. Egyre erősebben viszkettek a lágyékom és a hónaljaim. Ha nem tudtam volna, hogy most kaptam új alsóneműt, amelyek egyenesen a fertőtlenítőtől jöttek, tetűkre gyanakodtam volna. Nem foglalkoztam evvel sokat. Nagyon fáradtak voltunk és elaludtunk a nedves pokrócok alatt.

Reggel a menetelés második napjára ébredtünk. Az idő derült volt és hideg. Étel nem kaptunk, de a konyhások meleg kávé főztek cukorral és lehetett kapni még egy adagot, ha az ember elég fürge volt. Akartam egy kis kenyeret enni, abból, ami maradt, de Tibi, aki a takarékosabb és a meggondoltabb volt kettőnk közül, nem engedte, és e helyett ettünk a marharépából, amit tegnap „organizáltam” A konyhások előttünk indultak. Egy lovas szekerük volt és különben is jobb állapotban voltak, mint mi és a terv az volt, hogy ők annyi idővel előbb érkezzenek a déli pihenőhelyre, hogy valami ennivalót készíthessenek, vacsorára ugyanúgy. A kocsin volt az élelmiszer, főleg az S.S. számára, a főszakács, egy betegesen kövér idősebb ember, aki rejtély, hogy miként, de átment az auschwitzi szelekción, és azóta az őrnagy védelmezte. A szegény ló nem volt irigylésreméltó és idővel elfáradt, de mi jobban. ■

*Folytatása következik...*



## Színek és ízlések

**Egy volt kolléganóm, majdnem minden reggel az utolsó percben kifulladásra érkezett az iskolába. Nem azért, mert későn kelt. Minden reggel időben készített el mindent családtagjainak. Mikor kiürült a ház, ő odaállt a szekrényéhez és nem tudta eldönteni, hogy mit vegyen fel. Felpróbált több ruhát, de mindig elégedetlen volt a megjelenésével, e miatt mindig az utolsó percben ért a munkába.**

Egy nap mindez megváltozott. Egy külföldi divatlap került a kezébe, ott a levelezési rovatban valaki hasonló problémára kért tanácsot. A tanács egy kicsit radikális a számomra, mert az javasolták, hogy az illető cserélje ki az egész ruhatárát egy-két alapszínű ruhára, amelyek mindenféle kombinációt lehetővé tesznek. A kolléganóm olyan boldog volt, mint Archimédesz, mikor felfedezte a felhajtóerőt. Kiszortírozta a ruhatárát és elhatározta, hogy csak fekete színű darabokat tart meg. Így nem kell minden reggel összeinteni ruhadarabokat, ez jelentősen megrövidíti a reggeli készülődést, és nyugodtan ér a munkába. Két másik kolléga is átvette ezt a divatot, lelkesen mesélték, hogy mennyire megkönnyebbítették az életüket, és mennyire könnyű csomagolni külföldi utazásra.

Unokatestvérem Ausztráliában lakik, neki is kreatív megoldása van. Mivel elég intenzív karrierje van, elhatározta, hogy ő öt alapszínt választ, ezek: fehér,

fekete, szürke, világosbarna és sötét két. Ezekkel könnyen tud változatosan öltözködni, egy szép érdekes ékszer vagy sál új életet ad a gardrójának. Ő teljesen lemondott a színes és mintás ruhadarabokról, pedig ahogy mi nemrég tanultunk párizsi kirándulásunkon a közeledő nyáron egzotikus mintás, színes anyagok lesznek dominánsok.

Egy napos délután Párizsban bementünk egy központi kávéházba, és mint ahogy a párizsiak szokták, kiültünk az utcára néző asztalhoz, és elhatároztuk, hogy komoly divatkutatást végzünk. Elővettünk papírt, ceruzát, nehogy elfelejtsünk valamit, és feljegyeztük, magunknak, hogy mi a párizsi öltözködési trend, illetve hogyan öltözködnek a párizsi nők. Tudományos következtetésünk az, hogy párizsinak kell születni ahhoz, hogy divatosan, sikkesen és elegánsan öltözzünk. Ő is kedvelik a fekete színt, de nem fanatikusán, a legjobban szeretik a feketét variálni fehér vagy világosszürke ruhadarabokkal.

Még valamit tanultam Franciaországban. A franciáknál nincs étkezés bor nélkül, különösen kedvelik a vörösbort. Az ottani sajt választék hihetetlen. Minden egyes megyének megvan a különleges sajt terméke, egyik jobb, mint a másik. Minél magasabb a zsírtartalma, annál jobb szerintük a sajt, a vörös bor ivása a sajt fogyasztásával semlegessé változtatja a magas koleszterint.

Egy quiche receptet hoztam onnan és a közeledő Shávuotra alkalmas. Izraelben, Shávuot a tejes ételek ünnepe, a tejtermelő vállalatok ünnep előtt új termékeket mutatnak be, így variálni lehet az ünnepi étkezést. Az első receptet barátoktól tanultam, itthon kipróbáltam az itteni kóser nyersanyagokkal és az eredmény finom.

**Hozzávalók:** 25 dkg tészta kifőzve, akár milyen formájú, 2 tojás felverve, 1 pohár reszelt sajt, 1/2 pohár juhtúró, 1 pohár joghurt vagy tejföl, 1 csomag apróra vágott petrezselyem.

**Elkészítése:** Miután a kifőtt tészta kihűlt, hozzá keverjük az összes hozzávalót. Muffinsütőt kivajazunk és megtöltünk, előre melegített sütőben 35-40 percig sütjük. Lehet mini quiche formákat használni. Zöld salátával tálaljuk. ■

*Orna Mondschein*

## Interaktív széder a Scheiber iskolában

A Bálint ház és a Frankel zsinagóga szervezésében tartottak nagyszabású interaktív Széder-estét az ünnep má-



sodik napján a budapesti Scheiber iskola aulájában. Dr. Verő Tamás rabbi Mózesnek öltözve vezette végig a közel 90 kisgyereket az egyiptomi történesek világában. Mesélőként a Bálint ház igazgatónője, Fritz Zsuzsa működött közre. A rabszolgákat, a fáraót és udvartartását a közösségi ház önkéntesei és munkatársai játszották el. Kicsik és nagyok együtt keltek át a tengeren, hogy aztán megtapasztalják a pusztai vándorlás mindennapjait az iskola tornatermében. A kalandozás után mindenki elkészíthette a saját szedértálgját és közösen ünnepelt a kétszáz jelenlévő. A vacsora közben gyermekek hada kereste kitaratóan az elrejtett maceszdarabot, az afikóment. ■





# EGY ÉV IZRAELBEN

Dr. Paszternák András útinaplója

## 41. fejezet Jelentés a sátorból, avagy az első izraeli Szukkotom

(2011. október 10.)

Ha tóra előtt néhány perccel befejezem a mérést, elzárom a gépet, egy gyors körbepillantás, minden a helyén, lassan elhagyom a labort, ma nem én zárok. A diákok szobájában rápillantok még az asztali gépemre, az Outlookba nem jött új e-mail. Egyetemi címemet nem nagyon használom, valamiért otthonról nem lehet elérni. Na jó, örüljek, hogy a végén megkaptam, ne legyek telhetetlen.

Elköszönök a kollégától, aki azon siránkozik, maradnia kell még egy órát a reakciója miatt. Együttérző arcot vágok, Lehitraot! – köszönök el illendően. Gyalog baktatok le a másodikról. Egy impozáns kanyargó lépcsősor fut le tőlünk egyenesen a bejárati aulába, nagy márványlépcsők, modern korlát, üvegburkolat kétoldalt, amerikai filmeket is lehetne forgatni itt, amint egy énekesnő megjelenik a lépcsősor tetején. Csend van, egy lélekkel sem találkozom. Büszkén lépkedek lefelé a Nanotechnológiai Intézetben, ma is tettem néhány kis lépést azon a bizonyos rögzös úton. Ha ez a blogbejegyzés nem születne meg most, két-három, esetleg tíz év múlva már nem is emlékeznék a bent töltött órákra. Olyan igazi kellemes "szürke hétköznap" volt ez a mai. Egy olyan, amelyet a többségünk szeret, mert volt idő nyugodtan kutatni.

Odakint már sötét van, csak a távolban lévő toronyházaknál dereng még valami a napfényből. Elérek a zebráig. Pont a járőr autó és a járőr motor húz el előttem egymással szemben haladva. Mi ez a nagy készültség? – fut át az

agyamon, már megyek is tovább. A Dekel kapu kijáratí részén távozom. Forgó rácsos-kapu, mintha egy strandról menne ki az ember. A gyaloghíd elengedhetetlen koldus nénije most sem hiányozhat. Leváltotta már a reggeli konkurenciát. A másik néni széke ott pihen holnapig a híd lábához lakatolva. Elkattintok néhány fotót a gyaloghídon, éjszakai képek még amúgy sem készültek róla. A túloldalon napok óta nem láttam a nyulakat, remélem még boldogan élnek a Ramat Gan-i bokrosban. Pár percet várok csak a buszra, mostanában valahogy jól időzitem az érkezést. Iszonyat meleg van, a gépjármű légkondíciója életmentő. Valahogy elkerülte a figyelmem, mára 37 °C-ot jósoltak Tel-Avivba. Az igazsághoz hozzátartozik, már reggel is furcsálltam, mennyire tűz a nap.

A Negba utcán szállok le, hideg inivalóra vágyom, s kell még valami pékárú, amit a hűtőmben pihenő, még bontatlan humorzba mártogatok majd. Nincs kedvem boltba menni, meglegezően a kis utcányíló élelmiszer-trafikkal.

30 lépcső, kulcs megkeres, ajtó kinyit. Az ágyamon az új takaró, amely a szüleimtől érkező csomagban lapult, kezdek egész otthonosan berendezkedni piciny szobámban. TV bekapcsol, laptop kinyit. Ennyi, hazaértem!

(2011. október 13.)

Zakatot a vonat Dél-Izrael felé. A földek fehérlelenek a gyapottól. Azon tűnődöm, sokáig nem értettem mi a különbség a gyapot és a gyapjú között. Szép számmal akadtak olyan kifejezések, amelyeket viszonylag elég későn sikerült felfognom. Például azt, hogy a férfiak megnősülnek, a nők férjhez

mennek, még mindig keverem. Hasonlóan a világpiacról sokáig azt hittem, az egy olyan piac, mint anno nálunk Komáromban a Kossuth téren, csak ide mindenfelől jönnek kofák.

Szóval itt fehérlelenek ezek a "gyapjú"-földek, jelezvén a közelgő őszt. Az utóbbi napokban gomba módra elkezdtek kinőni a sátrak az erkélyeken, a tömbházak parkolóiban. Jom Kippur után minden család elkezdte építeni a szukoti hajlékokat. Pálmafaágakkal igyekeztek az emberek a buszokon, színes, csillogó díszek lepték el a boltok, alkalmi árusok polcait. Elkezdtek értékesíteni a szukoti csokrok kellékeit is: etrog - citrusalma, luláv -pálmaág, hadasz -mirtusz, aravá -fűzfaág.

Egy Ashkelon közeli faluba voltunk hivatalosak Ornával és Yossival az első esti vacsorára. A sátor fehér vászon oldalfalait színes rajzok, új évi üdvözlőlápok, a Biblia szent növényeit ábrázoló képek díszítették. A fedél oly módon készült pálmaágakból, hogy a csillagos ég azért látható legyen, vallási előírásaink szerint. Áldást mondunk a borra és a kalácsra, majd ízletes vacsora következik. Előételként paradicsommártásos hal, majd igazi, hazai téstás húsvéves. Máj, marhahús, csirke, lecsó, krumplipüré, aszalt szilva, rizs, saláták, roskadásig megtöltik az asztalt. Hát igen, ha ünnep van Izraelben, az ember ne gondoljon fogyókúrára.

Csemegére tradicionális birsalma és szilva kompót, csokimuss. Majd az étkezés utáni áldás következik.

Kifelé megyünk a gyönyörű kerten át, amikor Áron, a házigazda átugrik a frissen locsolt virágágyon, s arra kér kövessem, a bokrok tövében egy kis házi "emlékművet" pillantok meg. Először ránézésre néhány rozsdás cső alkotja, mint megtudom, ezek azon Kassam és Grad rakéták maradványai, melyek a munkahelyéhez közel csapódtak be az elmúlt évek alatt. Sajátos zárás ez így az ünnep első estéjére.

Ha már a Gázai-övezetnél vagyunk. Kedd este, a hét utolsó munkanapját követően fél hét körül végtelennek tűnő rendkívüli híradók kezdődtek az izraeli TV-csatornákon. Egyiptomi és német közvetítéssel, ha minden igaz 1935 nap fogság után kiszabadulhat az öt éve elrabolt tizedes, Gilat Shalit több mint 1000 palesztin fogolyért cserébe. A reményekkel teli várakozás időszaka ez most a Szentföldön.

Szép, nyugodt, békés Szukkotot! ■





# Macesové omrvinky v Menházu

Na základe poučenia našich predkov sme aj v tomto roku porozprávali budúcej generácii históriu exodu z Egypta. Pred večerou, nakoľko sme oslavovali aj príchod soboty, sme mali Kabalat Šabat v obnove nej sále Mikromúzea Zoltána Wallensteina. Pri prestretých stoloch v sále sedelo šesťdesiat oslavujúcich, aby si

pod vedením Mihalja Risovannija vypočuli históriu sviatku a zarecitovali modlitby. Spoločne sme spievali známe melódie a zahľbili sme sa do Hagady. Z kroka na krok sme sa oboznámili aj s prvkami sederovej misy. Vynikajúca večera bola opäť pripravená v kóšer Laky kuchyni v Budapešti. Mali sme aj milého hosťa z Buda-

pešti, organizátorku programov kultúrneho spolku Andreu Deák, ktorá nám ponúkla tematické výlety o židovskom kultúrnom dedičstve. Ďakujeme každému, kto nám pomohol pri organizovaní tohto večera. ■

PA

## Ako ďalej?

(Pokračovanie zo strany 3.)

Zrejme je aj to, že budeme musieť riešiť pár dilem. V nadchádzajúcich rokoch príde, žiaľ, k prirodzenému úbytku najstaršej generácie, čo bude pre mnohé z obcí kritické až devastčné. Počítame aj s odlivom mladých členov do veľkých miest, prípadne do zahraničia za prácou. Tvár komunit sa tak nevyhnutne zmení a my všetci sa budeme musieť rozhodnúť, či chceme mať tradičné komunity vychádzajúce z halachy podľa ortodoxných tradícií, alebo umožníme nežidovským partnerom a deťom zo zmiešaných manželstiev možnosť konvertovať, stať sa členmi, a tým sa viac otvoriť a mať komunitu skôr založenú na spoločných židovských tradíciách a kultúre. Kde je hranica, ktorú sme pripravení tolerovať? Do akej miery sme ochotní otvoriť sa? Ale v každom prípade jednotlivé komunity budú také aktívne, ako budú aktívni ich členovia, čoho najlepším príkladom je práve Komárno. Keby som hodnotil ŽNO Komárno podľa aktivít, tak by som bol presvedčený, že patrí medzi najväčšie na Slovensku

**V našom regióne sa, žiaľ, čoraz väčším problémom stáva antisemitizmus. Ako reaguje ÚZ ŽNO na túto skutočnosť?**

Aby sme boli féroví, musíme povedať, že situácia na Slovensku je nepo-

rovnateľne lepšia, ako je v súčasnosti inde vo svete či konkrétne v západnej Európe. A situácia v Komárne je pravdepodobne horšia ako na ostatnom Slovensku. Zatiaľ čo my na Slovensku zápasíme len s lokálnym antisemitickým vandalizmom a šírením nenávisťi či konšpiračných teórií na internete, Židia v mestách ako Malmo, Brusel či Paríž musia čeliť doslova život ohrozujúcim situáciám, tam naozaj ide o život. Tento tzv. „importovaný antisemitizmus“ mladých sfanatizovaných Moslimov je globálnym problémom, s ktorého riešením musia už konečne prísť európski politici, ktorí doteraz – žiaľ – v tejto veci úplne „zaspali“ a nechali ju eskalovať. Napriek tomu, že my ešte na Slovensku incidenty a hrozby takého rozsahu ako tam riešiť nemusíme, tento problém sa týka aj nás a nesmieme sa tváriť, že neexistuje. Komárno má už tiež svoje skúsenosti. Spolupracujeme s políciou, upozorňujeme, protestujeme, snažíme sa pôsobiť na verejnosť, spolupracovať s kresťanskými cirkvami, prednášať na školách...

Európa dnes už síce nie je tým bezpečným domovom pre nás a naše deti, akým bola v posledných desaťročiach, to však neznamená, že sa musíme izolovať od okolitého sveta. Práve naopak. Aj preto pracujeme na vytvorení Bezpečnostného projektu pre židovskú komunitu, v ktorom budú

zahrnuté všetky ŽNO, organizácie a spolky.

Nedávno ste boli zvolení na nasledujúce štvorročné obdobie. Gratulujeme! Aké plány chcete realizovať? Ako bude vyzeráť podľa Vás židovská komunita na Slovensku v roku 2019?

Na to som čiastočne odpovedal v predchádzajúcich otázkach. Chystáme materiál Vízia 2020, ktorý bude prerokovaný na zasadnutí prezídia ÚZ ŽNO v máji práve v Komárne. Tento by mal dať odpoveď na túto otázku. ■

PT



Mesto Sládkovičovo,  
Židovská náboženská obec Galanta  
a OZ Atid, Sládkovičovo  
pozyvajú kultúrnu verejnosť na výstavu fotografií

Yuriho Doica  
Last Folio

do TI Inovatech Sládkovičovo (Fučíkova 460)  
od 5. mája 2015 do 5. júna 2015.

Vernisáž výstavy sa koná 5. mája 2015 o 18.<sup>00</sup> hod.

## Zasadnutie ÚZ ŽNO Slovenska v Dunajskej Strede

Vnedeľu 26. apríla 2015 zasadalo vedenie ÚZ ŽNO v Dunajskej Strede, kde prebehli aj voľby nového vedenia. Po referáte kontrolnej komisie nasledovala správa o výsledkoch činnosti, ktoré sa týkali zloženia členstva, ich počtu, veku, nábožen-

ských zvyklostí. Po správe boli voľby, výsledkom bolo to, že zostalo nezmenené vedenie. Predsedom je aj naďalej Igor Rintel a dvaja podpredsedovia sú Peter Salner z Bratislavy a Richard Duda z Košíc. ■

-s-

# Ako ďalej? – rozhovor s Igorom Rintelom, predsedom ÚZ ŽNO v SR

**M**ám 56 rokov, 3 deti a 1 vnuka. Narodil som sa a vyrástol v Topoľčanoch. Z maminej strany pochádzam z chasidskej rodiny, otcova rodina bola seku-lárna. Cca 25 rokov robím pre židovskú komunitu v Bratislave a na Slovensku v rôznych pozíciách.

V rámci Slovenska som bol predse-dom revíznej komisie, podpredsedom prezídia a teraz začínam druhé volebné obdobie vo funkcii predsedu ÚZ ŽNO, ktorý reprezentujem vo Svetovom židovskom kongrese (WJC), Európskom židovskom kongrese (EJC), som členom výkonného výboru Európskeho koncilu židovských komunít (ECJC). V civilnej profesii mám 30 rokov praxe vo vrcholových manažér-ských a finančných pozíciách a v súčasnosti som predseda predstavenstva jednej finančnej inštitúcie.

## Ako by ste sumarizovali Vaše predošlé pôsobenie na čele ÚZ ŽNO v SR?

Pokračovali sme v smere, ktorý v novembri 2009 udalo predchádzajúce vedenie ÚZ ŽNO. Výrazne sme omladili kolektív kancelárie, došlo k poklesu priemerného veku takmer o 40 rokov, čím sa zvýšili jazykové, počítačové, ekonomické a organizačné zručnosti pracovníkov kancelárie.

Starali sme sa o vyše 600 preživších holokaustu a podarilo sa nám zvýšiť zdroje na túto činnosť o takmer o 800 tis. eur. Zaviedli sme sociálne granty pre II. generáciu. V zariadení pre seniorov Ohel David sme zvýšili kapacitu lôžok o 25%

Výrazne sa nám podarilo podstatne viac zapojiť našich členov do komunitných akcií, napríklad na Maccabi hrách máme 340 účastníkov, na Moa-don táboroch 4-krát ročne máme 32 detí a v Szarvasi 34 detí. Vytvorili sme klub ATID pre rodiny s deťmi a mladých profesionálov, kde sa pre nich organizujú rôzne lokálne aj celoslovenské aktivity.

Preložili sme a vydali 6 titulov vzdelávacích publikácií pre deti a mládež a zapojili sme sa do medzinárodného vzdelávacieho programu Hadracha pre mladých lídrov komunity.

V religióznej oblasti sme vytvorili projekt Pressburger Jeshiva, v ktorom počas vysokých sviatkov vzdelávame bócherov. Zabezpečovali sme sviatky Chanuka, Sukot, Pesach priamo pre 5 obcí.

Výrazne sme sa angažovali v medzi-

náboženskom dialógu, v rámci ktorého prednášame na univerzitnej pôde vrátane teologickej fakulty v Komárne a chystáme ďalšie prednášky na teologic-kých fakultách. Spolupracujeme s eku-menickou radou cirkví. Zorganizovali sme v spolupráci s konferenciou biskupov Slovenska konferenciu, na ktorej došlo k prvému historickému stretnutiu katolíckych biskupov a predsedov židovských obcí.

V rámci Public affairs sme sa snažili



aj o vytváranie pozitívneho imidžu vo verejnosti a v médiách. Organizovali sme „Židovský stan“ na festivale Pohoda, chceme teda reagovať nielen na negatívne udalosti. Reagovali sme na prejavy antisemitizmu na Slovensku a v zahraničí, na prenasledovanie kresťanov na blízkom východe. Organizovali sme a zúčastnili sme sa na mnohých projektoch na pripomínanie obetí holokaustu. Zriadili sme web „UZ ŽNO“ a v rámci neho magazín MAGID.

## Aké sú domáce a medzinárodné vzťahy ÚZ ŽNO v SR?

V rámci Slovenska sa nám darí udržiavať a pestovať dobré vzťahy viacerými smermi. Či už s predstaviteľmi štátu, s ostatnými cirkvami či s médiami. Dôležitý je pre nás medzinábo-

ženský dialóg. Aktívne spolupracujeme s predstaviteľmi jednotlivých cirkví na Slovensku, prednášame na fakultách v prierezových témach a diskutujeme a otvárame oblasti, ktoré boli dlhé roky tabuizované a ktorým sme sa vyhýbali. O tom, aký veľký zmysel to má, sa presvedčame opakovane na takýchto podujatiach – napríklad počas festivalu POHODA sme sa stretli s veľkým záujmom a pozitívnou spätnou väzbou, bolo to pre nás do budúcnosti veľmi motivujúce. Zdá sa, že toto je správna cesta. Vzťahy so zahraničím – s partnerskými židovskými organizáciami a komunitami – máme už tradične dobré a živé. ÚZ ŽNO je členom WJC, EJC, IJC a ECJC, kde reprezentuje prostredníctvom svojich predstaviteľov slovenskú komunitu na kľúčových svetových aj domácich podujatiach. Zúčastňujeme sa na všetkých významných európskych a svetových židovských podujatiach a konferenciách. Zúčastňujeme sa pravidelných stretnutí a konzultácií s izraelským prezidentom, vládou a Knesetom. Sme v pravidelnom styku s predstaviteľmi Slovenskej republiky na úrovni prezidenta, premiéra alebo parlamentu, udržiujeme dobré vzťahy s veľvyslancami akreditovanými na Slovensku najmä izraelským, maďarským, poľským, rakúskym, nemeckým, americkým a ruským.

Zúčastňujeme sa na oficiálnych akciách konaných na Slovensku a v Izraeli, napríklad v lete 2014 sme sa v Jeruzaleme stretli s rodičmi unesených a zavraždených izraelských teenagerov, boli sme na oslavách 70. výročia oslobodenia Osvienčimu, oslavách štátnych sviatkov rôznych krajín a pod.

## Ako vidíte budúcnosť židovskej komunity na Slovensku? Aké sú Vaše vízie ohľadne menších miest ako napríklad Komárno?

Je jasné, že slovenské židovstvo a jeho identita na Slovensku pretrvávajú, nebude to však v podobe tradičného judaizmu, ale skôr v podobe veľmi individuálnej, osobnej identity, ktorú spája komunita.

*(Pokračovanie na strane 4.)*



# Komárno oslavuje 750. narodeniny



dvoch miest podpísalo slávnostný dekrét a bola možnosť si pozrieť aj pôvodný dekrét vyhlásenia za mesto. ■

Komárno získalo postavenie mesta 1. apríla 1265, t.j. pred 750 rokmi od kráľa Bela IV. Pri tejto príležitosti sa konali v meste spomienkové oslavy, ktoré sa začali vo dvore Európy položením vencov k soche Belu IV. Následne na námestí Klapku vztyčili vlajku mesta, na tyč, ktorú postavili pre túto príležitosť. Na podstavci je umiestnená pamätná tabuľa, ktorá v troch jazykoch – v slovenčine, v maďarčine a v angličtine – popisuje túto udalosť. Spomienkové oslavy pokračovali v Dôstojníckom pavilóne, kde na slávnostnom zasadnutí vedenie

## Návšteva budapeštianskeho klubu dôchodcov Lipóta Hermana

Dňa 30. apríla sme mali návštevu z Budapešti, prišli k nám členovia klubu dôchodcov Lipóta Hermana aj s vedúcou pani Juditou Tolnai. Po tom, keď si odpočinuli z pešej cesty zo železničnej stanice v Komárome, prezreli si naše múzeum aj synagógu. Členovia klubu skonzumovali kôšer sendviče, ktoré si priniesli so sebou a my sme ich pohostili občerstvením. Medzi tým si vypočuli podrobnú prednášku pána Tolnaiho o histórii a zaujímavostiach Komárna. Napriek dažďu odišli na krátku prehliadku mesta a nasadli aj do vláčika, s ktorým odišli na železničnú stanicu. Všetci sa vyjadrili tak, že sa u nás cítili veľmi dobre. ■

## Žiadame Vašu podporu

### Vážení čitatelia!

Prosíme Vás, aby ste podľa Vašich možností podporovali programy ŽNO v Komárne, ako aj vydávanie Spravodaja, údržbu budov a obnovu cintorína.

Od 1. januára 2008 môžete zasielať peniaze na nasledujúce účty (je možnosť platiť osobne na sekretariáte, ako aj poukázanie peňazí šekom):

### Poukázanie peňazí z územia SR:

26384962/0900- Slovenská sporiteľňa alebo  
10103804/5200- OTP Slovakia

### Poukázanie peňazí zo zahraničia:

Adresa: Židovská náboženská obec v Komárne, Eötvösa 15, 94501 Komárno, Slovenská republika

IBAN: SK060900000000026384962 SWIFT: GIBASKBX  
Adresa banky: Slovenská sporiteľňa, Palatínova 33, 94501 Komárno

alebo

IBAN: SK525200000000010103804 SWIFT: OTPVSKBX  
Adresa banky: OTP Slovakia, Záhradnícka 10, 94501 Komárno

Ďakujeme!

## Krátke správy

☆ Spravodajcu, Komárňanskú židovskú náboženskú obec a klub Šalom podporili: JUDr. Pavol Vas (Levice), rodina Wagner (Komárno) a darcovia, ktorí si priali zostať v anonymite. Ďakujeme!

☆ Na séderovú večeru nám daroval tzv. šmíre maces rabín z Piešťan Zev Stiefel. Ďakujeme!

☆ Nové vedenie ÚZ ŽNO bude zasaďať v mesiaci máji v Komárne. Sme veľmi radi, že budeme môcť predstaviť vedeniu aktívny život našej malej komunity.

☆ Zanedlho už po tretíkrát vydáme leták o Menháze, v ktorom pomocou obrázkov predstavíme výsledky rekonštrukčných prác, ktoré sme vykonali v predchádzajúcich rokoch.

☆ Pod vedením pani Zuzany Toledano sa začalo vyučovanie hebrejčiny každý pondelok poobede v skupine šiestich začiatočníkov.

☆ Začali sa práce na letnej údržbe záhrady Menházu. Do záhrady, ktorú sme vytvorili vlani, sme nakúpili nový nábytok.



## Otváracia doba počas sviatkov

Židovský cintorín v Komárne bude z dôvodu sviatku Šavuot zatvorený medzi 23. a 25. májom, t.j. od soboty do pondelka. Sekretariát bude v pondelok 25. mája zatvorený, neprijíma stránky. ■



## Komárňanské dni 2015



Koncert Pétera Gerendása v záhrade Menházu

## Komárňanské dni v záhrade Menházu

**K**eď sme vlni dokončili obnovu záhrady Menházu, vytýčili sme si cieľ, že po pri odpočinku v tejto záhrade obklopenej tujami, budeme usporadúvať aj kultúrne programy. Do seriálu programov tohtoročných Komárňanských dní sme sa zapojili programom známeho maďarského umelca Pétera Gerendása a jeho detí. Program sme usporiadali v tomto novom prostredí. Po pozdravných slovách koordinátora Tamása Paszternáka malo viac ako sto poslucháčov v nedeľu poobede možnosť vypočuť si koncert pod holým nebom. Hostia ochutnali aj dobrotu, kóšer zákusky a pečivá zo Semesovej pekárne v Budapešti. Hudba rodiny Gerendás zaplnila záhradu dekorovanú Dávidovou hviezdou a poskytla divákovi veľmi príjemné chvíle. Vďaka patrí každému, kto spolupracoval pri organizovaní tohto koncertu! ■

PA



## Sviatok Šavuotu

**V** tomto roku sa začína sviatok Šavuot 23. mája v sobotu večer. Je tradíciou, že tento večer, keď si pripomínáme prijatie Tóry, celú noc študujeme. Hlavné sviatky sú dvojdňové – 24. mája v nedeľu a 25. mája v pondelok. Prajeme Vám pekný a pokojný Šavuot! ■

## Pozvánka

**Ž**idovská náboženská obec v Komárne toto cestou pozýva všetkých ľudí dobrej vôle na tryznu pri príležitosti **71. výročia deportácie židov z Komárna z okolia**. Tryzna sa uskutoční **v nedeľu 14. júna 2015 o 10:30 hod.** v židovskom cintoríne na ulici Zlatého muža v Komárne.

Smútočný príhovor prednesie **Dr. Róbert Fröhlich**, hlavný rabín synagógy na Ulici Dohány v Budapešti.

Účinkuje kantor **Dániel Rudas**.

**O 12:00 hod.** spoločne zapálime sviečky na pamiatku obetí v synagóge. ■



## Izrael na Slovensku

**F**acebooková stránka Izraelského veľvyslanectva na Slovensku je venovaná propagácii a podpore diplomatických vzťahov, ekonomického rastu a priateľstva medzi Štátom Izrael a Slovenskou republikou. <https://www.facebook.com/IsraelinSlovakia>. ■